

amb què Antoni Ciuffo esperonava els estudiosos de l'alguerès més de cent anys enrere.

A les «Referències bibliogràfiques» de l'apartat 5 (ps. 277-284), distribuïdes entre (5.1.) «Atles lingüístics, diccionaris i reculls lexicogràfics» i (5.2.) «Altres referències bibliogràfiques», segueix un «Índex» (ps. 285-290), ben útil, que distingeix entre (6.1.) «Mots del corpus lexicosemàntic de l'agricultura i la ramaderia» i (6.2.) «Altres mots analitzats». I resta encara un CD-ROM que inclou tots els continguts de la versió del llibre en paper i, a més, els «Apèndixs» amb l'edició dels «Registres de danys de la Barracelleria a l'Alguer (1683-1784)», que contenen aquestes cinc parts: 1. «Selecció dels Registres de danys editats», 2. «Descripció dels Registres de danys manuscrits», 3. «Criteris d'edició» (3.1. Presentació gràfica; 3.2. Disposició dels textos; 3.3. Aparat crític i notes). 4. «Localització de variants documentades» (I. Noms de bestiar; II. Noms de la terra; III. Noms de la producció i la indústria agrícoles; IV. Noms de les eines agrícoles). 5. «Edició dels *Registres de danys*» (1683-1784). En suma, tot un tresor per a la història de la llengua catalana i per a la lingüística romànica.

BIBLIOGRAFIA

BOSCH (1999): Andreu Bosch i Rodoreda, *Els noms de la fruita a l'Alguer. Edició dels registres d'estimes de fruites de la «Barracelleria» (1783-1829)*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

BOSCH (2012): Andreu Bosch i Rodoreda, «Els noms dels colors del pelatge del bestiar en la documentació de l'Alguer dels segles XVII al XIX», dins: *Rassegna iberistica*, núm. 94, 43-57.

PABÓN S. DE URBINA, JOSÉ M.: *Diccionario manual Grec clásico - Català*, Traducció i adaptació al català de Vicenç Reglà Jiménez, Guillem Cintas Zuazua, Remei Tomàs Budó, Priscila Borrell Rufias. Barcelona: Larousse, 2011.

RAMON TORNÉ TEIXIDÓ

Universitat Oberta de Catalunya

rtornet@uoc.edu

Des del moment que una obra com aquesta veu la llum esdevé reconfortant pensar que, avui per avui, qualsevol que vulgui iniciar-se en les beceroles del grec clàssic, tindrà a l'abast una eina necessària i de profit indubtable.¹ El diccionari

1. A més dels diversos actes de presentació organitzats per l'editorial (en destaca el del dia 8 d'abril de 2012, a Girona, on va participar la consellera d'Ensenyament) el Diccionari va comp-

manual de grec de Pabón, per la seva part, prou ha tingut un llarg recorregut: es va publicar per primer cop el 1942 en col·laboració amb Eustaquio Echaurre i, des del 1967, l'editorial Vox té cura de les nombroses reimpressions de la versió definitiva que curà D. José Manuel Pabón. Tenint a mà, doncs, un diccionari que s'ha comprovat que funciona, l'equip encapçalat per Vicenç Reglà no es va plantejar una nova redacció de cap diccionari,² sinó una traducció d'aquest amb algunes actualitzacions. És així que els seus 35.000 articles han estat revisats, les traduccions s'han comparat amb els millors diccionaris de l'àmbit català, s'han buscat els girs més propis i precisos i s'han actualitzat les referències. Així, per exemple, el valor de les monedes es dona en euros (vegeu *estàter*, *dracma*, *talent*, etc. —fins i tot *denari*—) amb el seu valor orientatiu calculat per a l'any 2010.

Amb tot, sap greu veure que es reproduïen algunes errades del diccionari original. Perquè no és pas cap novetat dir que del *Diccionario* de Pabón caldria haver-ne rectificat algunes entrades. Així per exemple, els verbs *κέλλω* i *ὀκέλλω* són el mateix, i també ho són els substantius *ἀστεροπή* i *στεροπή*. Es mantenen les mancances de l'original també en errades com l'inexistent *ἀφεδών* (ha de ser *ἀφεδρῶν*) o algunes formes èpiques, com ara *μοῖσός* (al costat de *βροτός*) o alguna notació d'hiatus com *αἰκῶς* (que conviu amb formes com *οῖς*). En altres ocasions, però, s'ha fet una correcció tàcita: hom ho podrà comprovar amb l'original espanyol i la versió catalana (que mantenen normalment la mateixa paginació), p. ex. amb *ἔλειος* (p. 194) o *προσκόπω* (p. 512). En la versió catalana, per altra part, la referència a l'herba màgica de l'*Odissea* no es dona tal com ho fan Ribà o Mira en les seves traduccions (*moly* i *moli*, respectivament), sinó fent una transliteració una mica incòmoda, *mō'ly*.

Una novetat important, així mateix, és el fet d'incorporar un apèndix de gramàtica (abarcant els temes més notables de morfologia i sintaxi) redactat de bell nou. En l'edició espanyola l'autor d'aquest apèndix gramatical era el professor Manuel Fernández Galiano, expert coneixedor de les particularitats de la llengua grega. El seu promptuari és, avui dia, admirable en la quantitat de dades que recull i, de vegades, per la seva personal sistematització (no gaire lluny de l'esquema d'un Eduard Schwytz, posem per cas). Aquest nou resum, sobretot en la part de morfologia, dels adaptadors al català és, a més de completíssim, una magnífica mostra de claredat i ajut —pensant, sobretot, en els estudiants del batxillerat i dels primers cursos universitaris.

tar amb un espai propi de discussió en el decurs de la *Trobada internacional "Paideia" de didàctica de llengües clàssiques* organitzada per l'ICE de la UAB, durant el mes de juliol de 2011.

2. Un instrument de caràcter més elemental que no el diccionari de Pabón és l'obra de G. Golobardes, *Diccionari Grec-Català*, Barcelona: Proa, 1985. Aquest diccionari no s'ha tornat a publicar més i ha esdevingut gairebé una raresa bibliogràfica.